

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
відділення поліції №2 (м. Перещепине)
Новомосковського районного відділу поліції
Головного управління Національної поліції
в Дніпропетровській області
17.07.2024

м. Дніпро, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» 17.07.2024 групою НПМ здійснено відвідування відділення поліції № 2 (м. Перещепине) Новомосковського районного відділу поліції ГУНП в Дніпропетровській області (далі – ВП, відділення поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бібля Вікторія Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Лиженко Дмитро Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Крупій Оксана Володимирівна, представник громадської організації.

Керівництво відділення поліції:

Непишний Віталій Валерійович, начальник відділення поліції № 2 Новомосковського районного відділу поліції ГУНП в Дніпропетровській області.

Білан Максим Володимирович, заступник начальника відділення поліції № 2 з превентивної діяльності Новомосковського районного відділу поліції ГУНП в Дніпропетровській області

Під час роботи групи НПМ супроводжував та надавав інформацію заступник начальника ВП Білан М.В.З боку керівництва ВП перешкод на шляху потрапляння до будівлі не було. Керівництво ВП сприяло роботі групи НПМ. Групою НПМ було вивчено питання додержання прав відвідувачів, затриманих і доставлених до відділення поліції.

Загальна інформація.

Відвідування відділення поліції здійснювалось вперше.

Відділення поліції знаходиться за адресою: 51221, місто Перещепине, мікрорайон Кільченський, будинок 7, Дніпропетровська область.

ВП знаходиться у центральній частині міста, розміщене у двоповерховій будівлі з окремим входом (фото 1). Поруч є стоянка для автотранспорту.

На центральному вході до будівлі ВП наявна вивіска про найменування органу поліції (фото 2), також назва органу продубльована шрифтом Брайля (фото 3).

Відвідувачі мають вільний доступ до вестибюлю відділення поліції, де знаходиться черговий та облаштований фронт-офіс (фото 4).

У відділенні поліції облаштована кімната прийому громадян, в ній же проводяться слідчі дії, в кімнаті встановлена відеокамера.

В підвальному приміщенні ВП облаштовано укриття з двома запасними виходами, де є столи, лави, ліжка, запас води та їжі. Наявні схеми евакуації та зазначені покажчики руху до укриття (фото 5, 6).

Штатна чисельність ВП 50 штатних одиниць, в тому числі наявні 5 вакантних посад, що складає 10 % від загальної кількості штатних одиниць.

В холі приміщення та в кімнаті прийому громадян наявні інформаційні стенди з необхідною інформацією для громадян, в тому числі, про порядок звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (фото 7, 8).

В приміщенні відділення поліції встановлено 9 камер відеоспостереження та попередження про проведення відеоспостереження. Записи зберігаються не менше 30 діб.

Протягом 2023 року співробітниками відділення поліції затримано 14 осіб, з яких: за вчинення адміністративних правопорушень - 7 осіб; затриманих за підозрою у вчиненні злочину (ст. 208 КПК України) - 2 осіб; затриманих на підставі ухвали слідчого судді, суду - 5 осіб.

За поточний 2024 рік (станом на 17.07.2024) співробітниками відділення поліції затримано 5 осіб, з яких: за вчинення адміністративних правопорушень - 4 особи; затриманих за підозрою у вчиненні злочину (ст. 208 КПК України) - 1 особа.

Скарги від затриманих осіб на умови тримання чи неналежне поводження на адресу ВП протягом 2023-2024 років не надходило. Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті затриманим відсутні.

У день відвідування у ВП затримані особи не перебували.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

1. У порушення Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440, у відділенні поліції відсутня кімната для затриманих осіб. Внаслідок відсутності у відділенні поліції кімнати для затриманих уповноважені службові особи, які здійснюють затримання, вимушені тримати певний час затриманих осіб у службових кабінетах чи інших приміщеннях ВП, не пристосованих для такого тримання, до моменту направлення їх до ізолятора тимчасового тримання.

2. Відвідуванням встановлено, що в порушення вимог Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ, затвердженого наказом МВС України від 18.12.2003 № 1561 в відділенні поліції відсутні обладнання кімнати для проведення слідчих дій. Слідчі дії у ВП проводяться в кімнаті прийому громадян, яка облаштована камерою відеоспостереження (фото 9). Слід також відмітити, що кімната для прийому громадян одночасно є облаштованим пунктом обігріву, де знаходяться запаси продуктів харчування, дроти, металеві інструменти та інше, які заборонені для наявності у кімнаті проведення слідчих дій (фото 10).

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 49 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115).

3. Всупереч вимогам пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, в працівників відділення поліції відсутні відповідні сертифікати щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги.

4. Відповідно до розділу III Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, органи внутрішніх справ сприяють організації надання замісної підтримувальної терапії або проведення детоксикації адмінзатриманим. Втім, під час спілкування із співробітниками чергової частини ВП було з'ясовано, що вони не обізнані з порядком дій, передбаченим у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії. Окрім того, у черговій частині відділення поліції відсутній перелік закладів охорони здоров'я, де впроваджена замісна підтримуюча терапія, визначений Додатком 1 вищевказаного Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії.

5. Групою НПМ встановлено, що працівники відділення поліції не ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у

частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

6. Попри вимоги пункту 12 Додатку 2 (Перелік приміщень і устаткування чергової служби органу (підрозділу) поліції, закладу освіти та поліцейських первинної комунікації фронт-офісів) до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів Національної поліції України (пункт 5 розділ I), затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440, у відділенні поліції відсутня кімната для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками. Її відсутність унеможливорює проведення конфіденційних побачень та позбавляє затриману особу права на конфіденційне спілкування із захисником. а також після першого допиту мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості.

7. Відповідно до пункту 8 розділу VII Інструкції, уповноважена службова особа, що здійснила затримання або службова особа, відповідальна за перебування затриманих у відповідному ВП, негайно після затримання, повідомляє затриману особу про те, що вона має право на захисника та інформує відповідний орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної вторинної правової допомоги, зафіксувавши час повідомлення та дані посадової особи, яка його отримала в журналі інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим.

В Журналі інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим ВП № 2 (далі - журнал інформування) не у всіх випадках зазначено час та дату повідомлення центру з надання безоплатної правової допомоги (далі – центр) та мають місце випадки допущення виправлень записів, що може свідчити про ймовірні порушення прав затриманих.

Право на ефективний засіб правового захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

8. Відсутність достатнього контролю забезпечення прав затриманих осіб. На виконання вимог статей 212-213 КПК України та пункту сьомого розділу VII Інструкції в органах поліції призначається одна або декілька службових осіб,

відповідальних за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих. Не можуть бути слідчі, дізнавачі, керівники органів досудового розслідування, керівники органів дізнання, інші співробітники підрозділу органу досудового розслідування та оперативних підрозділів.

Групою НПМ встановлено, що у ВП виданий наказ начальника відділення поліції № 2 від 01. 01.2024 № 9 «Про призначення відповідальних за перебування затриманих у відділенні поліції № 2 Новомосковського РВП», який суперечить вимогам частини другої статті 212 КПК України.

Тобто, на момент роботи групи НПМ у відділенні поліції не призначені особи, відповідальні за перебування затриманих, виконання їх функцій не на кого не покладені.

Факти незабезпечення прав затриманих у відділенні поліції призводить до порушень прав людини. Встановлено, що у Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до відділення поліції № 2 запис про те, що Дементьєв Володимир Олександрович (запис № 90) вперше відвідав Відділення поліції 14.02.2023 о 23 год. 10 хв. та залишив його 15.02.2024 о 1 год. 30 хв., вдруге громадянин відвідав відділення 15.02.2024 о 4 год. 10 хв. та вийшов з відділення поліції 15.02.2024 о 6 год. 40 хв.; втретє як підозрюваний прибув до ВП 15.02.2024 о 8 год. 00 хв. та перебував у відділенні до 10 год. 45 хв. 15.02.2024. Тобто, громадянин Дементьєв В.О. перебував у відділенні поліції тривалий час; причину перебування групою НПМ не встановлено, в зв'язку із ненаданням групі НПМ протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, для огляду.

Порушення прав осіб з інвалідністю (Конвенція про права осіб з інвалідністю).

9. Металева конструкція, яка замінює пандус, розміщена на вході до відділення поліції, не обладнана двобічним огородженням з поручнями, а також за своїми параметрами (ширина, ухил) не відповідає вимогам пункту 5.3.1 ДБН. Відсутня кнопка виклику для осіб з інвалідністю (фото 11).

10. Внутрішні та зовнішні сходи не оснащені попереджувальними контрастними смугами відповідно до пункту 8.2 ДБН.

11. Санітарно-гігієнічні кімнати обладнані із порушенням пункту 11 ДБН. Зокрема, в порушення пункту 11.5 ДБН у санітарно-гігієнічних приміщеннях відсутні змішувачі зі шлангом. Всупереч п. 11.6. ДБН, відсутні штанги, поворотні або відкидні сидіння, гачки для одягу, милиць та іншого приладдя у кабінах поруч унітазом. В порушення пункту 11.9 ДБН у санітарно-гігієнічних приміщеннях відділення відсутня тривожна сигналізація. Площа приміщень вбиральні не розрахована для користування ними особами, які пересуваються за допомогою крісел колісних (фото 12).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції в Дніпропетровській області: забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування відділення поліції.

2. Відділенню поліції № 2 Новомосковського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області:

1. Забезпечити відновлення функціонування кімнат для затриманих відділення поліції, умови утримання в яких відповідатимуть національним та міжнародним стандартам.

2. Виключити випадки довготривалого перебування затриманих осіб під контролем працівників відділення поліції без поміщення їх до кімнат для затриманих та ізоляторів тимчасового тримання.

3. Забезпечити належне ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до відділення поліції та Журналу інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим ВП № 2.

4. Здійснити підготовку службових осіб відділення поліції щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги з отриманням відповідного посвідчення.

5. Організувати належним чином діяльність службової особи, відповідальної за перебування затриманих у відділенні поліції.

6. Забезпечити негайне повідомлення центрів з надання безоплатної правничої допомоги про факти затримання осіб.

7. Обладнати у відділенні поліції кімнату для проведення слідчих дій та кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками.

8. Зобов'язати працівників відділення поліції проводити процесуальні дії із затриманими особами у кімнаті для проведення слідчих дій.

9. Вжити заходів щодо підвищення рівня обізнаності поліцейських щодо положень Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156 та Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії,

затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5.

10. Забезпечити доступність будівлі відділення поліції відповідно до Державних будівельних норм України ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Вікторія БІБЛЯ

Фотоматеріали до звіту

фото 1

фото 2

фото 3

Фото 4

Фото 5, 6

Фото 7, 8

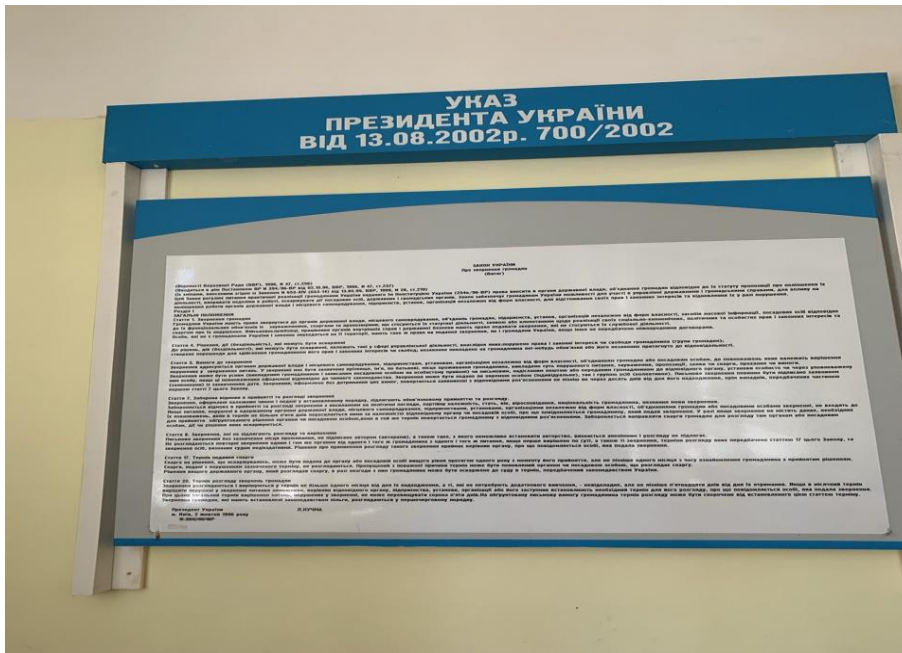

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

